

Asia: OPH-2509-2026

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteiden luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto pitää tärkeänä, että oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteita uudistettaessa on tarkasteltu työelämälähtöisyyttä. On tärkeää, että tutkinto valmistaa sen suorittaneita tulkkeja nimenomaan oikeustulkkauksen alaan, koska oikeustulkit toimivat työelämässä nimenomaan oikeusympäristöissä. Tutkintoa suorittavilta tulkeilta edellytetään jo valmiiksi vankkaa tulkkausalan kokemusta, ja sitä, että hän hallitsee työkielensä.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto pitää tärkeänä simultaanitulkkaustaidon vahvistamista tutkinnon osana ja oikeustulkkien välttämättömänä taitona. Konferenssitulkkauskoulutusta ja simultaanitulkkauslaitteilla harjoittelua on nykyisin tarjolla hyvin vähän suomalaisissa oppilaitoksissa, joten on todella hienoa, että simultaanitulkkaus on siirtymässä tutkinnon pakolliseksi osaksi. Simultaanitulkkaus tulee jatkossa olemaan välttämätön osa tulkin työkalupakkia ja ennakoimme, että jatkossa tulkit tarvitsevat myös jonkinlaista täydennys- tai lisäkoulutusta konferenssitekniikan tai muun tulkkaustekniikan käytössä, mihin on myös hyvä varautua. On hyvä, että tutkinnon valinnaisiin osiin on tuotu yrittäjyystoiminnan opinto-osio – yrittäjyysosaamisesta on hyötyä oikeustulkille, joten on hyvä, että tulkki voi halutessaan tällaisen valinnaisen tutkinnonosan suorittaa.

Tutkinnon muodostuminen

Tutkinnon pakollisten osien osaamispistemäärää on supistettu 20 osaamispisteellä verrattuna nykyisin voimassa oleviin tutkinnon perusteisiin, eli pakollisten opintojen yhteenlaskettu laajuus on aiempaa suppeampi. Uusissa tutkintoperusteissa ollaan siten supistamassa oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon pakollisten opintojen laajuutta.

Valinnaisiin tutkinnonosiin ollaan uusien perusteiden mukaan jättämässä vain yksi oikeustulkkaukseen liittyvä tutkinnonosa (Oikeusalan toimintaympäristöön syventyminen 15 osp) ja sen laajuutta on myös aikaisemmasta supistettu. Muut valinnaiset osat eivät liity suoraan oikeustulkkaukseen. Kantamme on, että tulkkausalan tutkinnossa tulisi painottaa oikeustulkkausalan

osaamista, tai ainakaan muiden alojen valinnaisilla osioilla ei tulisi korvata oikeusalan toimintaympäristöön liittyviä valinnaisia opintoja, sillä toimintaympäristön tuntemus on tärkeä osa oikeustulkin työtä.

Valinnaisista tutkinnonosista on poistettu simultaanitulkkaustaidon kokonaisuus ja osa sen ammattitaitovaatimuksista on siirretty pakolliseen Oikeustulkkaustaito-tutkinnonosaan (yht. 45 osp). On mielestämme erittäin hyvä, että simultaanitulkkaus sisältyy kaikille pakollisiin tutkinnon osiin, jotta varmistetaan, että simultaanitulkkausta, kuiskaustulkkausta ja simultaanitulkkauslaitteiden hallintaa sisältyy kunkin opiskelijan tutkintoon. Kannamme kuitenkin huolta siitä, että ammattitaitovaatimuksista ei selvästi käy ilmi, kuinka paljon simultaanitulkkaustaidon osaamista käytännössä pakolliseen tutkinnonosaan tulee sisältymään, mutta ammattitaitovaatimuksissa mainitaan, että kurssin suoritettuaan opiskelija "tuntee simultaanitulkkauksen periaatteet ja hallitsee kuiskaustulkkauksen" sekä "osaa käyttää simultaanitulkkauslaitteita". Tutkinnossa on varmistettava riittävä simultaanitulkkauksen ja laitteiden hallinta. Pidämme tärkeänä, että nimenomaan oikeustulkkauksen erikoisammattitutkintoon kuuluu perusteellinen laitteiden käytön opetus, koska tulkit ovat kertoneet tarvitsevansa tällaista, ja simultaanitulkkaus on realiteetti tämän päivän oikeustulkkauksessa. Laitteopetusta on Suomessa saatavilla hyvin vähän, joten senkin perusteella laitteiden käyttöön liittyvät kurssit on tärkeää sisällyttää tutkintoon.

Tutkinnon osien sisältö

On tärkeää, että oppilaitokselle luodaan resurssit myös tarjota tutkintoon liittyvät opinnot niiden edellyttämällä tavalla (esimerkiksi oppilaitokselle hankitaan monipuoliset tulkkauslaitteet ja -tilat tai varaudutaan siihen, että resursointi mahdollisten yhteistyökumppanien kanssa järjestettäviin tulkkauslaitesimulaatioihin on olemassa. Jos simultaanitulkkauksen pakollisten kurssien osaamispistemäärä on hyvin pieni, katsomme, että tämän lisäksi mahdollisuus myös valinnaisen tutkinnonosan suorittamiseen, jonka puitteissa opiskelija voisi harjoitella lisää, voisi olla hyödyllinen.

Muut huomiot

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) kiittää mahdollisuudesta lausua. SKTL on vuonna 1955 perustettu aatteellinen yhdistys, jolla on yhteensä noin 1650 jäsentä. Jäsenistöön kuuluu ammattitulkkeja ja ammattikäntäjiä. Tulkit toimivat joko asioimistulkkeina, oikeustulkkeina tai konferenssitulkkeina. Jäsenistöön kuuluu runsaasti myös tutkinnon oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon suorittaneita koulutettuja oikeustulkkeja.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry